

Sprint

Handleiding

Inhoudstafel

Hoofdstuk 1 - Inleiding

1.1 Doelgroep	3
1.2 Doel van Sprint	3
1.3 Systeemvereisten	3

Hoofdstuk 2 - Installeren en eerste gebruik van de vaste PC-versie

2.1 Installeren van de vaste versie	5
2.2 Licenties	5
2.3 Handleiding laten voorlezen	5
2.4 Werkbalk in Word	5

Hoofdstuk 3 - Eerste gebruik van Sprinto

3.1 . Handleiding laten voorlezen	7
3.2 Sprinto starten	7
3.2.1 Sprinto starten	7
3.3 Werkbalk in Microsoft Word en zwevende werkbalk	8
3.4 Bestanden op stick	9
3.5 Sprinto afsluiten	10

Hoofdstuk 4 - Korte handleiding

4.1 Werkbalk in Word	11
----------------------------	----

Hoofdstuk 5 - Werken met Sprint voor beginners

5.1 Hoe laat ik teksten in Word voorlezen?	15
5.2 Hoe beluister ik enkel de moeilijke woorden in een tekst?	15
5.3 Hoe kan ik meevolgen met wat Sprint leest?	16
5.3.1 Om het meevolgen aan- of uit te schakelen in Word	16
5.3.2 Om het meevolgen aan- of uit te schakelen in Sprint	16
5.3.3 Om de kleuren te wijzigen	17
5.4 Hoe verander ik van leestaal?	17
5.4.1 Met de taalknoppen	17

5.4.2 In de spraakinstellingen	17
5.5 Hoe laat ik voorlezen terwijl ik typ?	18
5.6 Waar vind ik teksten voor beginnende lezers?	18
5.7 Hoe pauzeer ik tussen woorden?	18
5.8 Hoe lees ik e-mail, internet?	19
5.8.1 Hoe start je Sprinter op?	19
5.8.2 Tekst beluisteren met de Sprinter-leesknop:	19
5.8.3 Hoe selecteer je tekst?	19
5.8.4 Hoe verplaats je de Sprinter-leesknop?	20
5.8.5 Sprinter-instellingen	20
5.9 Hoe kan ik sneller en trager laten voorlezen?	20
5.10 Internet of e-mail	20
5.11 Hoe kan ik scannen en gescande tekst laten voorlezen?	20
5.12 Hoe werk ik met de Sprint-tekstverwerker?	21
5.13 Wat zijn RTF-bestanden en TXT-bestanden?	21

Hoofdstuk 6 - Sprint voor gevorderden

6.1 Uitspraak van woorden aanpassen	23
6.2 Hoe kan ik tekst markeren en samenvatten?	24
6.3 Homofonen toevoegen	24
6.4 Tekst als geluidsbestand opslaan	25

Hoofdstuk 7 - SprintPDF

7.1 Wat is Sprint PDF?	27
7.2 PDF-documenten lezen	27
7.3 Korte handleiding	27
7.4 Hoe blader ik door een PDF-document?	28
7.4.1 Hoe kan ik in- en uitzoomen?	28
7.4.2 Hoe kan ik een pagina draaien?	29
7.5 PDF-documenten invullen	29
7.5.1 Hoe vul ik een werkblaadje in?	29
7.6 Tekenen in Sprint PDF	29
7.7 PDF documenten samenvatten	30

7.8 PDF document als geluidsbestand opslaan	31
7.9 PDF-documenten bewerken - De functieknoppen	31
7.9.1 Hoe vermijd ik het voorlezen van overbodige informatie? - De negeerknop ..	31
7.9.2 Hoe bepaal ik de leesvolgorde van de tekstinhoud? - De Volgordeknop.....	31
7.9.3 Hoe laat ik symbolen, formules, afkortingen, ... in de tekst correct voorlezen? - De	
alternatieve tekstknop	32
7.9.4 Hoe laat ik SprintPDF bijschriften bij figuren en afbeeldingen lezen? - De figuur-	
knop.....	33
7.9.5 Hoe plaats ik tekst bij figuren of afbeeldingen?	33
7.10 De taalvakken.....	33
7.11 Extra.....	34
7.11.1 Hoe pas ik een bepaalde functie op het hele document toe?	34
7.12 Hoe zie ik de bewerkingen in een PDF-document?.....	35
7.13 Hoe beveilig ik een PDF-document?.....	35
7.14 De menubalk	36

Hoofdstuk 8 - Sprint en dyslectische kinderen (tips voor ouders en professionals)

8.1 Remediëren	37
8.1.1 Spelling bijsturen.....	37
8.1.2 Lezen bevorderen	37
8.1.3 Snelheid opdrijven	37
8.2 Compenseren	38
8.2.1 Tips voor ouders, leerkrachten en begeleiders	38
8.2.2 Tips voor jongeren en ouders.....	38

Hoofdstuk 9 - Tips voor studenten en volwassenen

9.1 Studeren.....	39
9.2 Lezen	39
9.3 Schrijven	39

Appendix

Copyright

© Copyright Jabbla Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgedragen, overgeschreven, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of vertaald in enige taal of computertaal in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, magnetisch, optisch, chemisch, handmatig of op een andere manier, zonder een voorafgaande schriftelijke toestemming van Jabbla. De software Sprint en Sprint Plus is eigendom van Jabbla en is beschermd onder het auteursrecht en de internationale copyrightovereenkomsten. Sprint is ontwikkeld in samenwerking met v.z.w. Die-'s-Lekti-kus en steunt op de expertise van v.z.w. *Eureka* Onderwijs.

Van Dale Pocketwoordenboeken © 2011 Van Dale Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

De merknaam Van Dale is voor alle publicaties van Van Dale Uitgevers als merknaam beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze data mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. In deze data zijn enkele kenmerken aangebracht die het ongeoorloofd kopiëren van (een deel van) deze data kunnen aantonen. Deze data bevatten enkele trefwoorden die als ingeschreven merk zijn geregistreerd of die van een dergelijke merknaam zijn afgeleid. Zulke woorden zijn te herkennen aan de aanduiding MERK. Uit opname van deze woorden kan niet worden afgeleid dat afstand wordt gedaan van bepaalde (eigendoms)rechten, dan wel dat Van Dale zulke rechten miskent. Meer informatie vindt u op www.vandale.nl/merknamen of www.vandale.be/merknamen.

Deze data zijn specifiek ontwikkeld voor de Nederlandstalige markt en bevatten mogelijk termen en omschrijvingen die op verschillende wijzen geïnterpreteerd kunnen worden, afhankelijk van de cultuur, gewoonten of het juridische systeem van een bepaald gebied.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in de tekst zou kunnen voorkomen.

Hoofdstuk 1 - Inleiding

1.1 Doelgroep

Sprint helpt kinderen, jongeren en volwassenen met lees-, schrijf- en spellingsproblemen, zoals bijvoorbeeld dyslexie. Sprint kan ingezet worden bij jonge kinderen om hun problemen te remediëren en te compenseren. Sprint helpt bovendien ook bij de voorbereiding van teksten en lessen, en bij het aanleren van vreemde talen zoals Frans of Engels. Voor leerlingen in het secundair of studenten in het hoger onderwijs is Sprint een handig hulpmiddel. Ook volwassenen hebben er veel baat bij.

1.2 Doel van Sprint

Sprint kan teksten en documenten voorlezen. Je beluistert de hele tekst of je laat Sprint per zin of per woord lezen. Je hoort ook wat je zelf tikt. Zo zie je sneller fouten. Je kan de woorden in lettergrepen laten lezen of fonetisch laten spellen ('klanklezen'). Je kan alle homofonen in een tekst laten opzoeken, bijvoorbeeld 'hard' en 'hart'. Aan de hand van een tekening, korte uitleg of een voorbeeldzin kies je snel het juiste woord.

Sprint heeft een eigen tekstverwerker, maar je kan Sprint ook in Microsoft Word gebruiken. Via een handige Word-werkbalk helpt Sprint je bij het lezen, schrijven en spellen. Ook teksten op internet of e-mails kan je laten voorlezen. Daarnaast heb je met SprintPDF ook een handig PDF-programma dat je helpt om elektronische (school)cursussen en documenten te lezen, en je daarbovenop de mogelijkheid biedt om werkbladen in te vullen.

Met Sprint Plus heb je naast een Nederlandse en Franse voorleesstem ook een Engelse en Duitse stem, de spellingchecker en de woordvoorspeller Skippy.

1.3 Systemvereisten

Om Sprint efficiënt te kunnen gebruiken, moet het systeem aan een aantal minimumvereisten voldoen.

De minimale systeemvereisten zijn de volgende:

- Pentium-compatible 350 MHz CPU
- 128 MB ram PC of sneller
- MS Windows 2000 of later
- geluidskaart 300 Mb vrije schijfruimte
- Voor de Word-werkbalk moet je beschikken over Word 2000 of hoger.

Hoofdstuk 2 - Installeren en eerste gebruik van de vaste PC-versie

2.1 Installeren van de vaste versie

Plaats de cd-rom in het cd-rom station. Indien de installatie niet onmiddellijk start, ga dan naar **Start > Uitvoeren** en start het setup-bestand van de cd-rom. Volg de instructies op het scherm om het programma correct te installeren. Tijdens de installatie kan je kiezen of je de Word-werkbalk wel of niet wil installeren.

2.2 Licenties

Sprint is beveiligd tegen kopiëren door middel van een softwarebeveiliging. Zodra je het programma opstart krijg je volgend venster te zien:

Klik op **Registreren** en volg de stappen van het registratieproces. Je hebt hiervoor het serienummer van Sprint nodig. Je vindt het serienummer terug op de registratiekaart. Op deze kaart vind je ook:

- Hoe je Sprint kan registreren.
- Hoe je Sprint van een computer op een andere computer kunt plaatsen.
- Hoe je de licentie kunt verwijderen om later opnieuw te installeren.

Klik op **Sprint starten** indien je later wenst te registreren. Je kan Sprint gedurende 60 dagen starten zonder te registreren. Daarna is een registratie nodig alvorens Sprint opgestart kan worden.

2.3 Handleiding laten voorlezen

Je kan de handleiding laten voorlezen door SprintPDF. Open het bestand via

Bestand > Openen of klik op .

De handleiding kan je terugvinden onder C:\Program Files\Sprint

Nederlands\PDF-documenten. Druk op in Sprint PDF om het

document volledig te laten voorlezen.

Je kan deze handleiding enkel laten voorlezen in Sprint PDF.

2.4 Werkbalk in Word

Tijdens de installatie van Sprint kan je kiezen of je de werkbalk in Word wil activeren of niet.

Hoofdstuk 3 - Eerste gebruik van Sprinto

3.1 . Handleiding laten voorlezen

Je kan deze handleiding laten voorlezen in SprintPDF. Open het bestand

'Sprinto' via **Bestand > Openen** of klik op . Je vindt de handleiding terug op de Sprinto-schijf.

3.2 Sprinto starten

Sprinto is een mobiele Sprint die je op om het even welke Windows PC kan gebruiken. Sluit de Sprinto Stick aan op de USB poort en Sprint start automatisch op. Je hoeft de software niet eerst te installeren. Zo gebruik je Sprint waar en wanneer je maar wil.

Alle instellingen van Sprint worden op de stick bewaard zodat je Sprint telkens kan gebruiken zoals jij dat wil. Bovendien kan je documenten opslaan op de Sprinto stick.

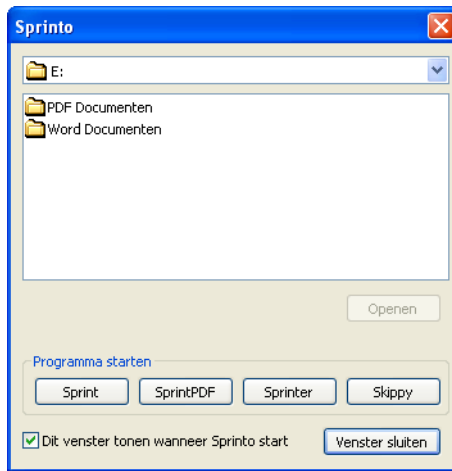
Indien Sprinto niet automatisch opstart, dan kan je via de Windows startknop naar Deze computer gaan en de verwisselbare schijf Sprinto selecteren.

3.2.1 Sprinto starten

1. Als je Sprinto op de USB poort aansluit, dan krijg je het volgende venster te zien.

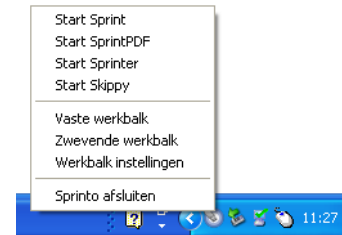
2. Kies "Sprinto starten".
3. Vervolgens krijg je het Sprinto startvenster te zien. Met dit venster kan je de verschillende onderdelen van Sprinto opstarten

- Kies 'Sprint' als je de Sprint tekstverwerker wil opstarten.
- Kies 'SprintPDF' als je een PDF bestand wil laten voorlezen.
- Met 'Sprinter' start je de Sprinter leesknop op waarmee je alle tekst die je selecteert kan laten voorlezen.
- Druk op de knop 'Skippy' als je de woordvoorspeller wil starten. Wil je in Word werken met Sprinto dan moet je gewoon Word opstarten.

Bij het opstarten van Sprinto verschijnt er ook een klein Sprinto icoontje naast de klok in de Windows taakbalk. Als je met de rechtermuisknop op dit icoontje klikt kan je ook de verschillende modules van Sprinto opstarten.

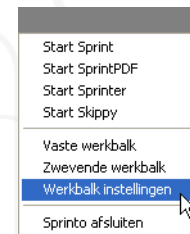

3.3 Werkbalk in Microsoft Word en zwevende werkbalk

Als je Word opstart dan krijg je de Sprint werkbalk in Word te zien. Je kan deze werkbalk steeds bovenaan in het Word venster laten weergeven (vaste werkbalk) of je kan kiezen voor een zwevende werkbalk die je zelf plaatst waar je wil.

1. Klik met de rechtermuisknop op het kleine Sprinto icoontje in de taakbalk om te kiezen welke werkbalk je wenst.

2. Selecteer 'Werkbalk instellingen' als je de knoppen op de zwevende werkbalk wil aanpassen. Je bepaalt zelf welke knoppen je op de werkbalk wenst en in welke volgorde.

Let op! Om de werkbalk in Word te zien verschijnen moet Sprint actief zijn.

3.4 Bestanden op stick

Met de Sprinto stick kan je niet alleen Sprinto opstarten, maar je kan ook bestanden bewaren op de vrije ruimte op de stick. Zodra je Sprinto op de USB poort aansluit en opstart krijg je in het startvenster een overzicht te zien van bestanden die op de stick staan. Dubbelklik het bestand dat je wil openen. Sprinto zal automatisch de juiste module opstarten. Als je bijvoorbeeld op een PDF bestand aanklikt, dan zal Sprinto dit bestand openen met SprintPDF.

3.5 Sprinto afsluiten

Om Sprinto af te sluiten klik je met de rechtermuisknop op het Sprinto icoontje in de taakbalk en kies je 'Sprinto afsluiten'. Sluit Sprinto altijd volledig af alvorens de Sprinto stick los te koppelen. Op die manier voorkom je dat er gegevens verloren gaan.

Hoofdstuk 4 - Korte handleiding

4.1 Werkbalk in Word

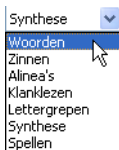
Lees de tekst volledig.

Lees rest van de tekst.

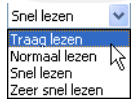

Lees vorige, huidige of volgende en kies vervolgens wat je wil laten voorlezen:

Je kunt zelf de **leeseenheid** instellen, je kan kiezen tussen:

- woorden
- zinnen
- alinea's
- klanklezen: klank per klank (fonetisch)
- lettergrepen
- synthese: klank per klank en dan het woord
- spellen: letter per letter zoals het alfabet en elk leesteken

Snelheid van het voorlezen:

- traag lezen
- normaal lezen
- snel lezen
- zeer snel lezen

Pauzeer voorlezen

Stop voorlezen

Klik en lees

Indien je enkel een woord, zin, alinea, etc wilt horen zonder dat de rest gelezen moet worden gebruik je het best de **Klik- en lees**functie. Nadat je de klik- en leesknop hebt geselecteerd, blijft de knop actief. Klik er nog eens op om de klik- en leesfunctie uit te schakelen.

Homofonen

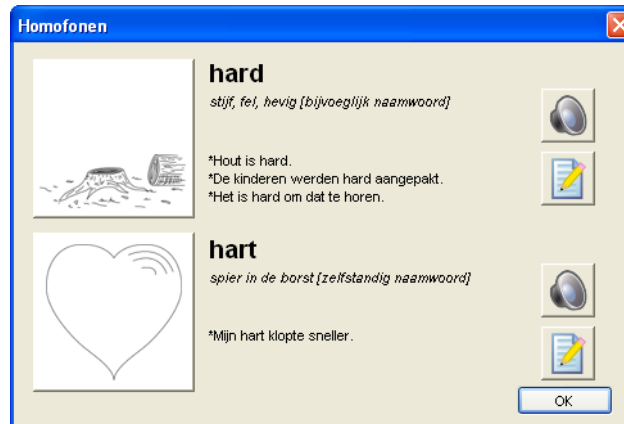

Homofonen zijn woorden die net hetzelfde klinken maar anders geschreven worden. Zoals bijvoorbeeld 'hart' en 'hard'.

- klik op deze knop om de homofonen aan te duiden
- Sprint omlijnt de homofonen in Word-documenten als volgt . In Sprint worden de homofonen als volgt aangeduid

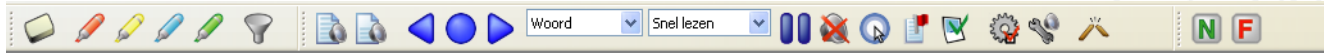
[hard](#) en [hart](#)

- Dubbelklik op een vakje, Sprint toont een venster met tekeningen, uitleg en voorbeeldzinnen.

- Klik op de luidspreker naast een homofoon. Sprint leest de uitleg en de voorbeelden.
- Klik op de tekening van het goede woord of op het potlood. Dit woord komt dan vanzelf in je tekst te staan.

Hoofdstuk 5 - Werken met Sprint voor beginners

5.1 Hoe laat ik teksten in Word voorlezen?

- Open in Word een bestaand document. Of maak een nieuw document aan!
- Gebruik de werkbalk die je hierboven ziet.
- Je vindt de verklaring van alle knoppen in het vorige hoofdstuk.

5.2 Hoe beluister ik enkel de moeilijke woorden in een tekst?

- Selecteer **Woorden** in de lijst naast de blauwe pijl.

- Klik op de **Klik en leesknop**
- Klik op een moeilijk woord in de tekst. Je krijgt het meteen te horen.

5.3 Hoe kan ik meevolgen met wat Sprint leest?

Tijdens het voorlezen **kleurt Sprint de woorden** die je hoort. Met een tweede kleur kan Sprint de gelezen zin of alinea aanduiden.

5.3.1 Om het meevolgen aan- of uit te schakelen in Word

Klik op de volgende knop :

Je ziet het volgende venster verschijnen:

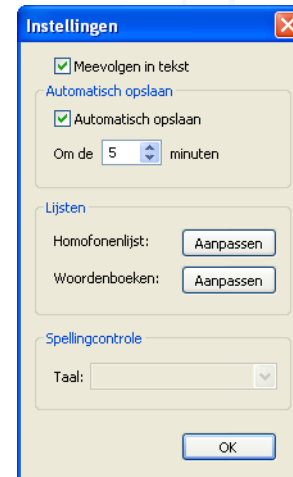

- Vink **Voorgrondkleur** aan om de woorden aan te duiden tijdens het lezen.
- Vink **Achtergrondkleur** aan om de volledige zin of alinea aan te duiden tijdens het lezen. Geen achtergrondkleur bij Lees volledige tekst en Lees rest van tekst.

5.3.2 Om het meevolgen aan- of uit te schakelen in Sprint

Klik op de volgende knop :

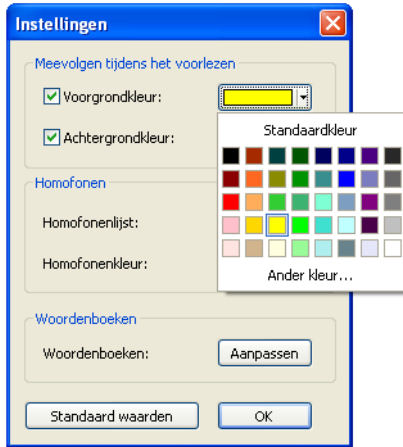
Je ziet het volgende venster verschijnen:

- Vink **Meevolgen in tekst** aan.

5.3.3 Om de kleuren te wijzigen

Klik op het pijltje en kies de kleur die je wenst.

5.4 Hoe verander ik van leestaal?

5.4.1 Met de taalknoppen

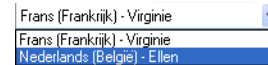

Klik op de taal waarin Sprint moet lezen en de rest van het document zal in deze taal gelezen worden. Om over te schakelen naar een andere taal, klik je

op en vervolgens op de gewenste taal.

5.4.2 In de spraakinstellingen

- Klik op
- Kies de gewenste taal in de **Taallijst**.

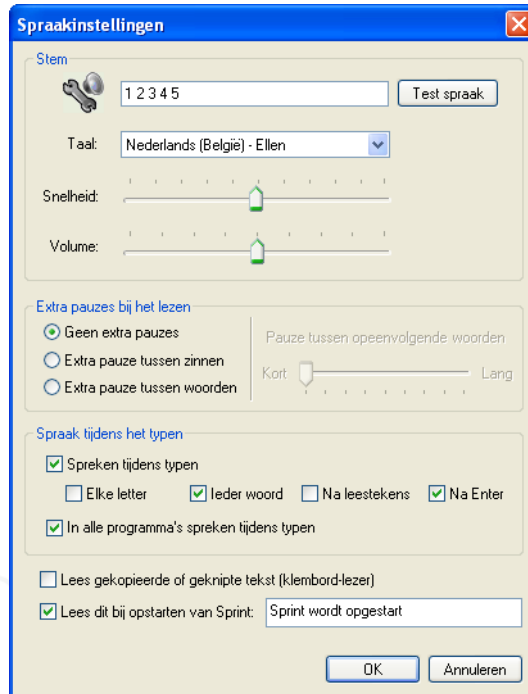

- Beluister de stem met **Test spraak**.
- Pas eventueel het **volume** en de **leessnelheid** aan.

5.5 Hoe laat ik voorlezen terwijl ik typ?

- Klik op
Het venster Spraakinstellingen verschijnt
- Schakel **Spreken tijdens typen** in.

- Schakel **In alle programma's spreken tijdens typen** in. (Voor Word moet je dit instellen).
- Kies wanneer Sprint moet lezen (na elke letter, na elke zin, ...).

5.6 Waar vind ik teksten voor beginnende lezers?

In Sprint zitten standaard een aantal teksten voor beginnende lezers.

- Kies **Bestand > Openen**.
- Ga naar de installatiefolder van Sprint (standaard is dit C:\Program Files\Sprint Nederlands) voor de vaste installatie, op de Sprinto schijf voor de USB versie.
- Ga naar **Word Documenten**.

Hier vind je een aantal documenten met telkens een woordenlijst en een leestekst.

5.7 Hoe pauzeer ik tussen woorden?

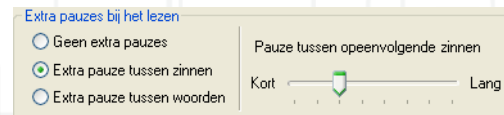
Om pauzes tussen woorden te krijgen kan je een tekst of woordenlijst woord per woord lezen. Je kan ook de volledige tekst laten lezen en Sprint automatisch woordpauzes laten toevoegen.

1. Woord per woord

- Selecteer **Woorden** in de lijst naast de blauwe pijl in de Sprint werkbalk.
- Gebruik de blauwe knoppen . Lees het vorige, huidige of volgende woord.

2. Volledige tekst

- Klik op de spraakinstellingenknop
- Kies bij **Extra pauzes** voor **Extra pauze tussen woorden**.
- Kies de tijdsduur van de pauze.

- Sluit de spraakinstellingen.
- Open een document en klik op de knop **Lees volledige tekst**.
- Kies bij **Extra pauzes** voor **Geen extra pauzes** om terug normaal voor te lezen.

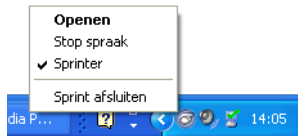
5.8 Hoe lees ik e-mail, internet?

Om tekst op internet of mail te lezen, gebruik je Sprinter.

5.8.1 Hoe start je Sprinter op?

1. In de taakbalk

- Klik met de rechtermuisknop op het Sprint-icoon onderaan je scherm (naast de klok).
- Kies **Sprinter** in het menu.

Je krijgt nu de volgende knop op het scherm:

2. In het menu **Beeld**

Je kan Sprinter ook als volgt opstarten. Start de Sprint-tekstverwerker. Kies **Beeld** in de menubalk en vervolgens **Sprinter**. De Sprinter-leesknop verschijnt op het scherm.

5.8.2 Tekst beluisteren met de Sprinter-leeskноп:

1. Selecteer de tekst die je wil voorlezen.
2. Druk daarna op de Sprinter-knop.
3. De knop verandert in een vierkant en de tekst wordt voorgelezen.
4. Klik op , dan stopt de voorleesstem.

5.8.3 Hoe selecteer je tekst?

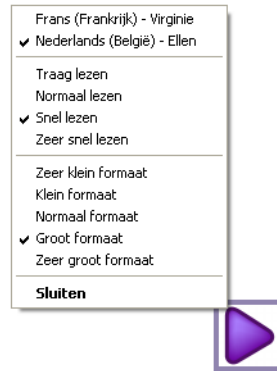
1. Ga met de muiscursor naar het begin van het tekstfragment.
2. Hou de linkermuisknop ingedrukt.
3. Beweeg de cursor naar het einde van de tekst.
4. Laat de muisknop los.
5. Om een woord te selecteren kan je dubbelklikken op het woord.
6. Om een alinea te selecteren kan je driemaal snel na elkaar klikken in die alinea.
7. Kies **Alles selecteren** of druk **Ctrl+A** om de volledige tekst te selecteren.

5.8.4 Hoe verplaats je de Sprinter-leesknoop?

1. Klik op de knop en hou de linkermuisknop ingedrukt.
2. Sleep de Sprinter-leesknoop nu met de muis naar de gewenste positie.

5.8.5 Sprinter-instellingen

Klik met de rechtermuisknop op Sprinter. Er verschijnt een menu.

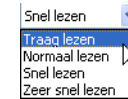

Via dit menu kan je:

- De taal van de voorleesstem kiezen.
- Het formaat van Sprinter wijzigen.
- de leessnelheid instellen
- Sprinter sluiten.

5.9 Hoe kan ik sneller en trager laten voorlezen?

In de werkbalk kan je de snelheid makkelijk aanpassen. Maak je keuze tussen **Traag lezen**, **Normaal lezen**, **Snel lezen** en **Zeer snel lezen**.

Je kan de snelheid ook instellen via de knop

5.10 Internet of e-mail

Voor het lezen van e-mails of internetpagina's gebruik je de leesknop Sprinter. Sprinter gebruikt dezelfde steminstellingen als in Word en Sprint. Wil je sneller of trager laten lezen? Dan moet je de gewenste snelheid instellen in Word of Sprint.

5.11 Hoe kan ik scannen en gescande tekst laten voorlezen?

Om tekst in te scannen moet je beschikken over:

- Een scanner.
- OCR, dit is software die de ingescande pagina omzet naar tekst (bv. Omnipage 16).

Na het inscannen van een document krijg je een beeld-PDF. Zo'n document kan eigenlijk niet gelezen worden, want hij bevat nog geen tekst. OCR is software die ervoor zorgt dat er tekstherkenning gebeurt. Eenmaal het document omgezet is naar tekst, kan je het laten voorlezen.

Om te kijken of er wel degelijk tekst aanwezig is in je PDF-document klik je op F7 en F8. F7 toont je alle tekens die de tekstherkenning als

afzonderlijke tekens beschouwt, F8 toont je alle leestekens die als bij elkaar horend beschouwd worden (bv. woorden).

5.12 Hoe werk ik met de Sprint-tekstverwerker?

Sprint bevat ook een eenvoudige sprekende tekstverwerker. Die heeft dezelfde mogelijkheden als de Sprint-werkbalk in Word.

Open Sprint via de knop op het bureaublad.

Je kan in de Sprint-tekstverwerker:

- Extra grote knoppen gebruiken om makkelijker je documenten te lezen.
- Kernzinnen of kernwoorden met kleurstiften aanduiden. Sprint vat de tekst dan samen. Zo wordt studeren makkelijker.
- De volledige tekst opslaan als geluidsbestand (WAV of MP3). Je hoeft dan niet steeds aan je computer te zitten om een document te beluisteren. Op die manier kan je zelfs al wandelend of fietsend studeren.
- de spellingcontrole gebruiken tijdens het typen.

Let op! In dit programma kan je geen Word-teksten openen! Enkel RTF-en TXT-bestanden.

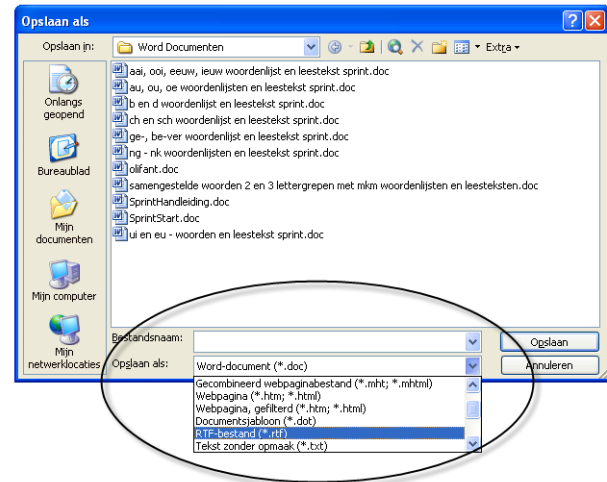
5.13 Wat zijn RTF-bestanden en TXT-bestanden?

- **TXT-bestanden** (Tekst zonder opmaak) zijn pure tekstbestanden die door verschillende programma's ondersteund worden. Dit betekent dat het een document is zonder enige vorm van opmaak. Dus geen bullets, geen verschillende lettertypes, geen vette of schuine karakters, geen figuren.
- **RTF-bestanden** zijn ook tekstbestanden die wel over een specifieke opmaak kunnen beschikken en die ook figuren kunnen bevatten.

Een Word-document kan je converteren naar een RTF- of TXT-document. Op die manier kan je Word-documenten toch openen in de Sprint tekstverwerker.

Hoe Word documenten converteren naar RTF of TXT?

1. Open het Word-document dat je zou willen converteren in Word.
2. Kies **Document > Opslaan als...**
3. Zorg ervoor dat je het document op een duidelijke plaats opslaat op jouw computer, geef het bestand een duidelijke naam en kies voor het bestandstype **RTF** of **TXT** zoals in de figuur hieronder.

4. Het RTF- of TXT-bestandje kan nu in Sprint geopend worden.

Het omzetten van Word-documenten naar RTF of TXT kan nuttig zijn om MP3-opnames te maken. Dit kan alleen in Sprint.

Hoofdstuk 6 - Sprint voor gevorderden

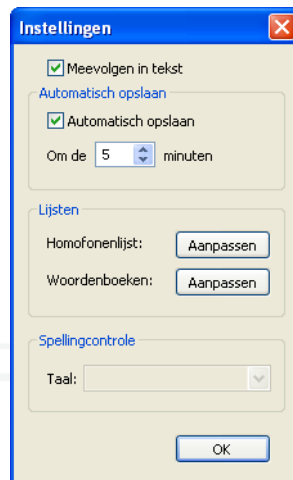
6.1 Uitspraak van woorden aanpassen

Sommige woorden worden niet correct uitgesproken door de voorleesstem. Eigennamen kunnen makkelijk een probleem vormen. Via het uitspraakwoordenboek kan je de uitspraak van woorden aanpassen.

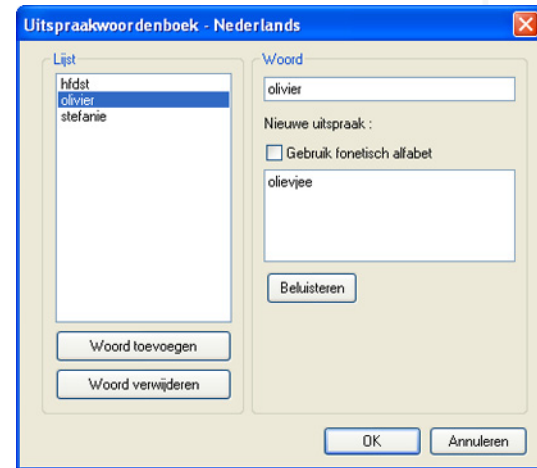
Je kan ook woorden vervangen. Zo kan je 'd.w.z.' laten vervangen door 'dat wil zeggen'.

1. Klik op de knop **Instellingen** :

Het **Instellingenvenster** verschijnt:

2. Klik op de knop **Aanpassen** naast **Woordenboeken**. Het volgende venster verschijnt.

3. Klik op **Woord toevoegen** als je een nieuw woord aan de lijst wil toevoegen. Je typt het woord rechts bovenaan. Daaronder typ je de nieuwe uitspraak. Je kan hiervoor het fonetisch alfabet (zie Appendix) gebruiken. Of je probeert het woord op een andere manier te schrijven zodat het juist klinkt:
 - Stefanie fonetisch: stefAni
 - Andere schrijfwijze: stefannie
4. Als je een woord in de lijst wil aanpassen, klik dan op het woord in de **Lijst**. Je ziet het woord en zijn al dan niet aangepaste uitspraak verschijnen. Pas de uitspraak aan.
5. Om een woord uit de lijst te schrappen, klik dan op het woord en druk op de knop **Woord verwijderen**.

Je kan op die manier ook afkortingen voluit laten uitspreken: Bv: hdst -> hoofdstuk

6.2 Hoe kan ik tekst markeren en samenvatten?

In Sprint en Word vind je in de werkbalk een aantal kleurstiften (rood, geel, blauw en groen).

1. Hiermee kan je kernwoorden of kernzinnen in een document aanduiden. Als

je iets teveel hebt gemarkeerd kan je dit uitwissen met de gom:

2. Klik op een **Markeerstift**.
3. Selecteer met de cursor de tekst of figuur die je wil markeren.
4. Selecteer het volgende element dat je wil markeren.
5. Als je de markeringsfunctie wil uitschakelen, klik nogmaals op de **Markeerstift** of druk op **ESC**.
6. Om een andere markeerkleur te selecteren klik je op de stift met de gewenste kleur.

7. Klik vervolgens op om een samenvatting van je markeringen te maken. De samenvatting plaatst alle gemarkeerde woorden en zinnen in een nieuw document.

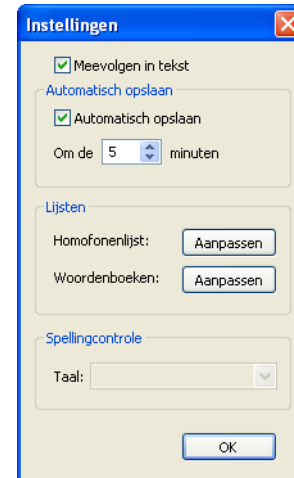
In Word kan je een samenvatting van een document laten maken. Klik hiervoor op **Autosamenvatting** in het menu **Extra**. Kies het type samenvatting en het percentage van het origineel document of het samenvattingsniveau.

6.3 Homofonen toevoegen

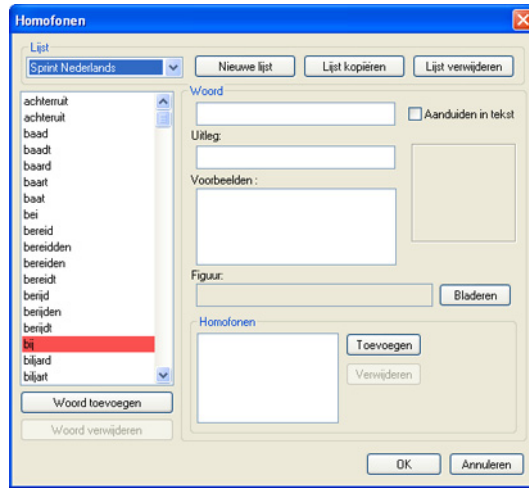
Je kan de homofonenlijst aanvullen of aanpassen.

1. Klik op de knop **Instellingen** .

Het venster **Instellingen** verschijnt.

2. Druk op de knop **Aanpassen** naast **homofonenlijst**. Het volgende venster verschijnt.

3. Klik op een woord in de lijst. Aan de rechterkant zie je:
 - Het woord
 - Een korte uitleg
 - Eén of meerdere voorbeeldzinnen
 - De figuur
4. De uitleg en de voorbeeldzinnen kan je in dit venster veranderen. Klik op **Bladeren** als je een andere figuur wil gebruiken.
5. Als je **Aanduiden in tekst** afvinkt, dan wordt dit woord niet meer aangeduid als homofoon in de tekst.
6. In het venster **Homofonen** kan je de woorden met elkaar verbinden via de knop **Toevoegen**. Zo is het woord 'achterruit' verbonden met het woord

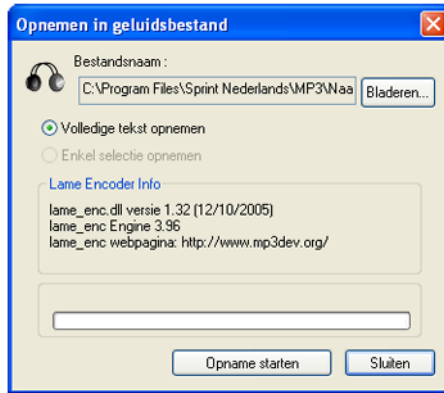
'achterruit'. Als je in een tekst dubbelklikt op het homofoon 'achterruit', dan krijg je het volgende venster te zien.

6.4 Tekst als geluidsbestand opslaan

In Sprint kan je een tekst of een gedeelte van een tekst als wav- of mp3-bestand opslaan. Dit geluidsbestand kan je op om het even welke computer afspelen. Je kan het ook met een mp3-speler beluisteren. Het opslaan van een tekst als geluidsbestand kan enkel in de Sprint-tekstverwerker.

Open of tik het document dat je wil opslaan als geluidsbestand. Als je slechts een gedeelte van een tekst wil opslaan, selecteer dan eerst het gewenste stuk in je document. Kies vervolgens **Spraak > Tekst opnemen** in de menubalk.

Vervolgens geef je een naam voor het geluidsbestand op. Klik op **OK**. Klik op **Opname starten**. Je krijgt nu een geluidje te horen dat aangeeft dat het omzetten naar een geluidsbestand is begonnen. Zodra het omzetten klaar is hoor je opnieuw een geluidje.

Hoofdstuk 7 - SprintPDF

7.1 Wat is Sprint PDF?

Met SprintPDF lees je digitale PDF-documenten zoals handboeken, (school)cursussen, leesboeken of andere documenten. Als een schoolboek digitaal beschikbaar is, dan wordt inscannen overbodig. Bovendien kan je de werkblaadjes van je werkboek met behulp van SprintPDF invullen en je antwoorden uitprinten. SprintPDF bespaart leerkracht, docent, leerling en ouders veel werk en is een bijzonder geschikte studiehulp voor de dyslectische leerling, student of volwassene.

7.2 PDF-documenten lezen

Hoe laat ik een document in SprintPDF voorlezen?

Een document openen:

- Klik op de **Openen** knop of kies via de menubalk **Bestand >**

Openen.

- Selecteer het PDF-document dat je wil lezen.
- Klik op **Openen**.

7.3 Korte handleiding

Lees document **volledig**

Lees vanaf huidige pagina

Lees **vorige, huidige of volgende**

SprintPDF leest wat ingesteld staat, woord, regel, zin of pagina.

Pauzeer spraak

Stop spraak

Klik en lees

Hiermee lees je alleen moeilijke woorden of stukken.

- Klik eerst op de klik en leesknop.
- klik vervolgens op een woord in de tekst.
- SprintPDF leest wat ingesteld staat woord, regel, zin of pagina.
- Om Klik en lees af te zetten, klik je nog eens op het knopje.

Instellingen.

Spraakinstellingen

Taalknoppen

Om de voorleestaal te selecteren. Klik op de gewenste taal en vervolgens op de knoppen Lees tekst volledig of lees rest van de tekst of Klik en lees.

Functieknoppen

Deze knoppen worden verder uitgelegd.

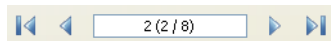

Taalvakken

Deze knoppen worden verder uitgelegd in "De taalvakken" op pagina 33.

7.4 Hoe blader ik door een PDF-document?

Maak gebruik van de bladerfunctie in de werkbalk

Ga naar volgende bladzijde.

Ga naar vorige bladzijde.

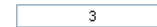

Ga naar het einde van het document.

Ga naar het begin van het document.

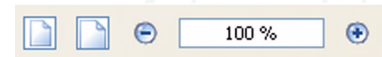
In het invulveld tussen de blauwe pijlen kan je de gewenste pagina invullen. Druk

op **Enter**. SprintPDF bladert dan rechtstreeks door naar die pagina.

7.4.1 Hoe kan ik in- en uitzoomen?

Met de zoomfunctie bepaal je de grootte van het tekstdocument.

Toon de volledige pagina.

Pas breedte van de pagina aan het venster aan.

Maak het document kleiner.

Maak het document groter.

112 %

In het invulveld kan je degewenste grootte van het tekstdocument invullen. Druk op **Enter**. SprintPDF past de grootte van het tekstdocument aan.

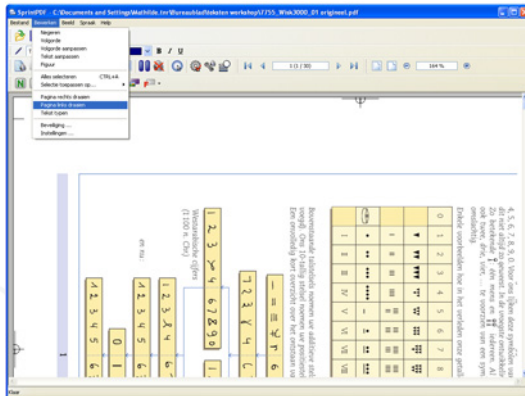
7.4.2 Hoe kan ik een pagina draaien?

Je kan PDF-documenten 90° naar links of naar rechts draaien. Dit kan handig zijn wanneer bij het openen het document is gekanteld. Met deze functie plaats je het document weer goed.

- Selecteer **Bewerken > Pagina rechts draaien** in de menubalk.
- SprintPDF draait de pagina 90° naar rechts.

Of:

- Selecteer **Bewerken > Pagina links draaien** in de menubalk.
- SprintPDF draait de pagina 90° naar links.

7.5 PDF-documenten invullen

Met SprintPDF kan je dankzij de schrijffunctie de werkblaadjes van je werkboek invullen en je antwoorden afdrucken. Afhankelijk van de beveiliging van de PDF-documenten wordt:

- Het hele werkblad met de opgaven en de antwoorden afgedrukt.
- De opgaven worden zeer licht afgedrukt. De antwoorden worden gewoon afgedrukt.
- Enkel je antwoorden worden afgedrukt.

7.5.1 Hoe vul ik een werkblaadje in?

Maak gebruik van de schrijffunctie op de werkbalk om je werkblaadjes in te vullen.

1. Klik op de **het letterknopje** *al*.
2. Klik op de plaats waar je wil typen.
3. Typ je antwoord op het werkblad.
4. Je kan ook gebruik maken van de woordvoorspeller Skippy bij het invullen van PDF. Daarvoor hoeft je enkel het Skippy-icoontje aan te klikken in de werkbalk.

Naast de letterknop kan je ook het lettertype, grootte en kleur van de tekst bepalen. Je kan ook kiezen of je het lettertype in **Vet**, in *Cursief* wil of als je het wil Onderstrepen.

7.6 Tekenen in Sprint PDF

Met het potloodje in Sprint PDF kan je figuren, vinkjes, lijnen, ... tekenen.

- Klik op het potloodje om de tekenfunctie te activeren.
- Wanneer de linkermuisknop ingedrukt wordt in het document verschijnt er een tekenlijn.
- De dikte van de tekenlijn kan ingesteld worden in het uitrolvenster (Dun - Normaal - Dik).
- De kleur van de tekenlijn kan ingesteld worden in het uitrolvenster.
- Om tekenlijnen te selecteren moet je de Ctrl-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop de tekenlijnen selecteren. Druk op Delete om ze te verwijderen.

7.7 PDF documenten samenvatten

In Sprint PDF vind je in de werkbalk ook een aantal kleurstiften (rood, geel, blauw en groen).

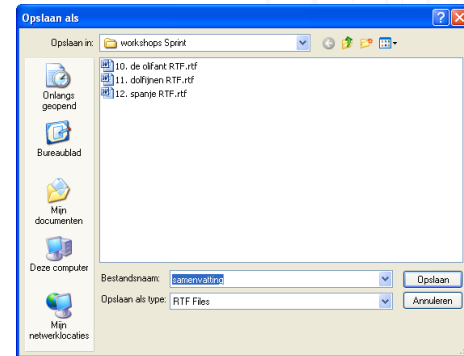
- Hiermee kan je kernwoorden of kernzinnen in een document aanduiden. Als je iets teveel hebt gemarkeerd kan je dit uitwissen met de

gom:

- Klik op een **Markeerstift**.
- Selecteer met de cursor de tekst of figuur die je wil markeren.
- Selecteer het volgende element dat je wil markeren.
- Als je de markeringsfunctie wil uitschakelen, klik nogmaals op de **Markeerstift** of druk op **ESC**.
- Om een andere markeerkleur te selecteren klik je op de stift met de gewenste kleur.

- Klik vervolgens op om een samenvatting van je markeringen te maken. De samenvatting plaatst alle gemarkeerde woorden en zinnen in een nieuw RTF document. Het volgend venster verschijnt op het scherm:

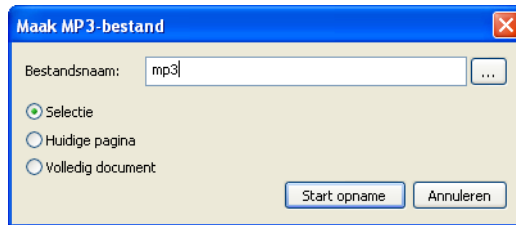

Geef de samenvatting een naam en klik op OK om het document op te slaan.

7.8 PDF document als geluidsbestand opslaan

In Sprint PDF kan je ook een tekst of een gedeelte van een tekst als wav- of mp3-bestand opslaan. Dit geluidsbestand kan je op om het even welke computer afspelen. Je kan het ook met een mp3-speler beluisteren.

- Open of tik het document dat je wil opslaan als geluidsbestand. Als je slechts een gedeelte van een tekst wil opslaan, selecteer dan eerst het gewenste stuk in je document.
- Kies vervolgens **Spraak > Tekst opnemen** in de menubalk. Het venster **Maak MP3-bestand** verschijnt op het scherm.

- Vervolgens geef je een naam voor het geluidsbestand op en selecteer je of je enkel de **Selectie** wilt opnemen, de **Huidige pagina** of het **Volledig document**. Klik op **OK**.
- Klik op **Start opname**. Je krijgt nu een geluidje te horen dat aangeeft dat het omzetten naar een geluidsbestand is begonnen. Zodra het omzetten klaar is hoor je opnieuw een geluidje.

7.9 PDF-documenten bewerken - De functieknoppen

SprintPDF heeft vier functies waarmee je een PDF-document kan bewerken om voor een optimaal leesresultaat te zorgen.

7.9.1 Hoe vermijd ik het voorlezen van overbodige informatie? - De negeerknop

- Klik op de **negeerknop** .
- Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, het oranje vak over de tekst die je wil negeren.

Hoe maak ik de negeerfunctie ongedaan?

- Klik op de **negeerknop**.
- Klik op het oranje vak. Op elke hoek van het oranje vak verschijnen er zwarte blokjes.
- Klik op de **delete**-toets.
- Om meerdere negeervakken te selecteren moet je de **Ctrl**-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop op de vakjes klikken die je wilt selecteren.

7.9.2 Hoe bepaal ik de leesvolgorde van de tekstinhoud? - De Volgordeknop

Met de **volgordeknop** bepaal je de leesvolgorde van de tekst. Zo zorg

je ervoor dat bijvoorbeeld tekstkolommen in de juiste volgorde door SprintPDF worden gelezen.

- Klik op de **volgordeknop** .
- Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, het groene vak over de eerste tekstkolom die je wil sorteren.
- Herhaal deze stappen voor de andere tekstkolommen.
- SprintPDF nummert automatisch de volgorde van de te lezen tekstkolommen (er verschijnt een volgordenummertje in de linkerbovenhoek van het groene volgordevak).

- Als je een vergissing hebt gemaakt en bijvoorbeeld de volgorde van de tekstkolommen wil aanpassen, ga dan naar de menubalk en selecteer **Bewerken > Volgorde aanpassen**. Klik de groene tekstvakken aan in de volgorde die je wenst.

Merk op: zodra je één of meer volgordevakken op een pagina aanmaakt, zal SprintPDF bij die pagina enkel lezen wat in een groen volgordevak staat. Staat er nog meer tekst die je wil horen op die pagina, dan moet je die ook met een volgordevak selecteren.

Hoe maak ik de volgordeknop ongedaan?

- Klik op de **volgordeknop**.
- Klik op het groene vak. Op elke hoek van het groene vak verschijnen er zwarte blokjes.
- Klik op de **delete**-toets.
- Om meerdere volgordevakken te selecteren moet je de Ctrl-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop op de vakjes klikken die je wilt selecteren.

7.9.3 Hoe laat ik symbolen, formules, afkortingen, ... in de tekst correct voorlezen? - De alternatieve tekstknop

Met de **alternatieve tekstknop** kan SprintPDF bijvoorbeeld symbolen

of wiskundeformules lezen.

- Klik op de **alternatieve tekstknop**.
- Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, het blauwe vak over het symbool of de formule.
- Vanaf het ogenblik dat je de linkermuisknop loslaat, verschijnt er een **aanpassingsvenster**.
- Typ in het **aanpassingsvenster** de gewenste tekst.
- Klik **Ok**.
- SprintPDF zal de ingevoerde tekst voor het symbool of de formule lezen als deel van het tekstverloop.

Hoe maak ik de alternatieve leesfunctie ongedaan?

- Klik op de **alternatieve tekstknop**.
- Klik op het blauwe vakje. Op elke hoek van het blauwe vak verschijnen er zwarte blokjes.
- Klik op de **delete**-toets.
- Om meerdere alternatieve tekstvakken te selecteren moet je de Ctrl-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop op de vakjes klikken die je wilt selecteren.

7.9.4 Hoe laat ik SprintPDF bijschriften bij figuren en afbeeldingen lezen? - De figuurknop

Met de **figuurknop** laat je SprintPDF bijschriften bij figuren en afbeeldingen lezen.

- Klik op de **figuurknop**.
- Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, het paarse vak over het bijschrift en de figuur.
- SprintPDF zal het bijschrift lezen als je op de figuur klikt met de klik-en-leesknoop.

Paris is de hoofdstad en regeringszetel van Frankrijk. Met 2,15 miljoen inwoners in de gemeente Paris zelf en ruim 11 miljoen in het hele stedelijke gebied, met inbegrip van de banlieue (voorsteden) en de forenzensteden daaromheen, is het de grootste stad van Frankrijk en na Londen de grootste stad van West-Europa. Paris heeft als bijnaam *De lichtstad*.

Hoe maak ik de figuurfunctie ongedaan?

- Klik op de **figuurknop**.
- Klik op het paarse vak. Op elke hoek van het paarse vak verschijnen er zwarte blokjes.
- Klik op de **delete**-toets.
- Om meerdere figuurvakken te selecteren moet je de Ctrl-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop op de vakjes klikken die je wilt selecteren.

7.9.5 Hoe plaats ik tekst bij figuren of afbeeldingen?

Met de figuurknop kan je ook tekst bij figuren en afbeeldingen plaatsen.

- Klik op de **figuurknop**.
- Selecteer de figuur of afbeelding met het paarse selectievak.
- Klik op de rechtermuisknop. Het **aanpassingsvenster** verschijnt.
- Typ in het **aanpassingsvenster** de gewenste tekst.
- Klik **Ok**.
- SprintPDF zal nu de ingevoerde tekst voorlezen wanneer je op de figuur klikt.

7.10 De taalvakken

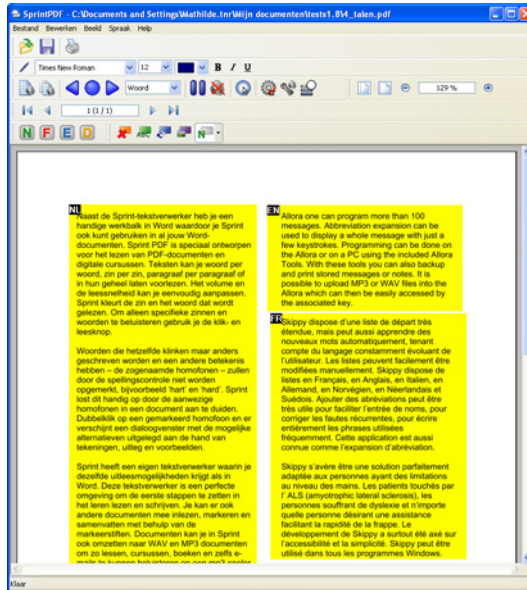

Deze vakken werken op dezelfde manier als de functieknoppen. Ze zijn bedoeld voor documenten opgemaakt in verschillende talen. Bijvoorbeeld vertalende woordenlijsten. Dan kan je een vak trekken over de woorden in de brontaal en een vak trekken over de vertaling in de doeltaal.

Om een taalvak te trekken:

1. Klik op de taalvak in de gewenste taal.
2. Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, de cursor over de tekst die in de gekozen taal voorgelezen mag worden.

3. Indien je wil zien welk vak er in welke taal voorgelezen zal worden, moet je even één van de taalknoppen aanklikken.

In het menu onder Bestand > Eigenschappen kan je de document-staal instellen. Telkens je een document opent zal er automatisch voorgelezen worden in de ingestelde taal, tenzij je via de taalknoppen een andere taal instelt.

Hoe maak ik de taal functie ongedaan?

- Klik op de **taalknop**.
- Klik op het gele vak. Op elke hoek van het gele vak verschijnen er zwarte blokjes.
- Klik op de **delete**-toets.

- Om meerdere taalvakken te selecteren moet je de Ctrl-toets ingedrukt houden en met de linkermuisknop op de vakjes klikken die je wilt selecteren.

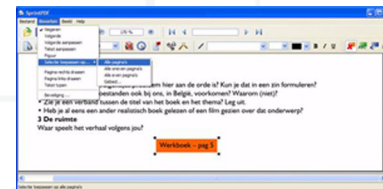
7.11 Extra

7.11.1 Hoe pas ik een bepaalde functie op het hele document toe?

Je kan ervoor kiezen om een bepaalde functie op een volledig document toe te passen. Zo kan je bijvoorbeeld met de negeerknop vermijden dat SprintPDF op elke pagina de paginanummers of de titel van het hoofdstuk voorleest.

Je kan deze functie toepassen op het negeervak, volgordevak, alternatieve tekstvak of figuurvak. Je kan bovendien meerdere vakken selecteren en dan de selectie voor het hele document toepassen.

1. Klik op de **functiekop** van jouw keuze (vb. de negeerknop).
2. Trek, terwijl je de linkermuisknop ingedrukt houdt, het gekleurde vak over de tekst of figuur.
3. Klik op het gekleurde vak. Op elke hoek van het gekleurde vak verschijnen er nu zwarte blokjes.

4. Ga naar de menubalk en selecteer **Bewerken > Selectie toepassen op...**
5. Je kan kiezen of je de selectie wil toepassen op:
 - Alle pagina's.
 - Alle oneven pagina's.
 - Alle even pagina's.

- **Gebied** (hier bepaal je zelf de pagina's waarop je de selectie wil toepassen).

7.12 Hoe zie ik de bewerkingen in een PDF-document?

Als je op eender welke functiekноп klikt, worden alle bewerkingen (negeren, volgorde, tekstaanpassing of figuur) zichtbaar in het document. SprintPDF geeft de bewerkingen weer door middel van gekleurde gearceerde gebieden of een gekruist vlak.

Je kan bewerkte gebieden verwijderen door het gekleurde vlak aan te klikken en dan op de **delete**-toets te drukken.

7.13 Hoe beveilig ik een PDF-document?

In SprintPDF is de tekst steeds beveiligd. Er kan dus niet worden geknipt, gekopieerd of geplakt. Bovendien kan je een PDF-document nog beter beveiligen. Je kan ervoor kiezen om je PDF-document op te slaan als een **Sprint Secure PDF** (SSP-extensie). Dit document kan dan enkel door SprintPDF worden gelezen. In dit formaat zit ook een **printbeveiliging**.

- Kies **Bestand > Opslaan als**.
- Je kan kiezen tussen PDF of Sprint Secure PDF. Kies **Sprint Secure PDF**.
- Kies een naam voor je document.
- Klik op **opslaan**.
- Er verschijnt een **beveiligingsvenster**.
- Kies je paswoord. Dit paswoord is enkel nodig om achteraf de printbeveiliging aan te passen, dus niet bij het openen van het document.
- Bevestig je paswoord.
- Daarna kan je kiezen voor:

Niet printen: Enkel de ingevulde antwoorden of toegevoegde tekst wordt uitgeprint, het document zelf niet.

Achtergrond printen: Het PDF-document wordt heel licht uitgeprint. Hiermee voorkom je dat het document kan worden gekopieerd. De ingevulde antwoorden worden wel normaal afgedrukt. De leerkracht kan zo antwoorden van de leerling naast de lichtgedrukte opgave lezen.

Volledig printen: Het PDF-document wordt helemaal geprint.

- Klik op **Ok**.

Merk op: Beveiligde documenten kan je enkel met Sprint PDF openen.

Hoe kan ik achteraf de printbeveiliging van een PDF-document aanpassen?

- Ga in de menubalk naar **Bewerken > Beveiliging....**
- Geef je paswoord in.
- Pas de printbeveiliging naar wens aan.
- Klik op **Ok**.

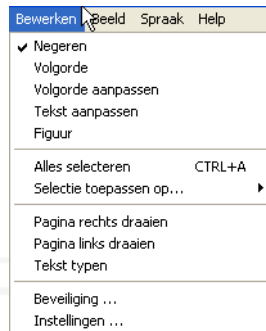
7.14 De menubalk

Op de menubalk vind je dezelfde functies van de hierboven beschreven knoppen terug.

Ga naar de menubalk en selecteer **Bewerken**.

Kies de gewenste **functie**:

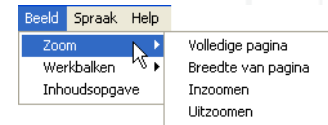
- Negeren
- Volgorde
- Volgorde aanpassen
- Tekst aanpassen
- Figuur
- Selectie toepassen op...
- Pagina rechts draaien
- Pagina links draaien
- Tekst typen
- Beveiliging...
- Instellingen...

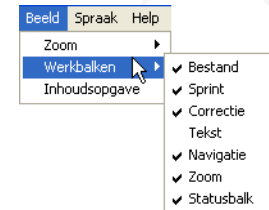
Ook het **beeld** van de pagina kan je aanpassen via de menubalk. Ga naar **Beeld > Zoom**.

- Volledige pagina

- Breedte van de pagina
- Inzoomen
- Uitzoomen

Via de menubalk kies je de werkbalken. Ga naar **Beeld > Werkbalken**. De aangevinkte werkbalken verschijnen in het SprintPDF-venster. Je kan ervoor kiezen om bepaalde werkbalken niet te laten verschijnen. Klik op de gewenste werkbalk. Het vinkje verdwijnt en SprintPDF zal de werkbalk niet weergeven.

Indien je graag een inhoudsopgave rechts van je documentje ziet verschijnen, ga je in het menu naar **Beeld > Inhoudsopgave**.

Hoofdstuk 8 - Sprint en dyslectische kinderen (tips voor ouders en professionals)

8.1 Remediëren

De begeleider (ouder, logopedist, zorgbegeleider, leerkracht, ...) kan Sprint inzetten bij het remediëren of oefenen. Een aantal leesteksten en woordenlijsten zitten in het programma (zie pagina 12).

Enkele tips.

8.1.1 Spelling bijsturen

Tip 1

Dicteer een zin. Het kind typt de zin.

Laat na elk woord of elke zin voorlezen. Het kind hoort meteen een aantal fouten.

Tip 2

Het kind tikt een spontane tekst. Laat meteen woord per woord voorlezen of zin per zin.

Tip 3

Leer spellingcontrole gebruiken. Leer daarnaast ook 'nalezen' door Sprint.

Tip 4

Leer aan hoe de functie '**homofonen**' te gebruiken.

8.1.2 Lezen bevorderen

Beginnende lezers niveau Avi 0 en 1

Woorden

Tip 1: Van analyse naar synthese.

Laat Sprint de woorden klank voor klank lezen (analyse). Het kind zegt het woord. De computer leest na (synthese).

Tip 2: Van synthese naar analyse terug naar synthese.

De computer leest het woord. Het kind spelt. De computer leest na.

Beginnende lezers Avi 1 – Avi 4

Tekst (enkele leesteksten zitten in het programma).

Tip 3: Volgen in de tekst.

Laat de tekst (met woorden waarin de moeilijkheid die je wil oefenen voorkomt) voorlezen. Schakel de kleurblokjes in. Zo kan het kind meevolgen.

Het kind doet een poging om de tekst mee te lezen.

Tip 4: Moeilijke woorden voorbereiden.

Markeer de woorden die je wil behandelen. Laat Sprint de gemarkeerde woorden lezen. Bespreek de moeilijkheden.

Oefen deelvaardigheden (afhankelijk van het probleemwoord). Auditieve synthese, auditieve analyse, letterkennis, klank-letterclusters leren herkennen,

Na het oefenen leest de leerling de in de tekst gemarkeerde woorden. Na elk woord controleert de leerling door Sprint het woord te laten lezen.

Tip 5: Moeilijke woorden integreren in tekst.

Schakel de gemarkeerde woorden uit.

De leerling leest de tekst nu volledig met de computerstem mee.

8.1.3 Snelheid opdrijven

Tip 1: Volgen met de ogen.

Laat de tekst eerst op gewone snelheid lezen en daarna snel lezen. Het kind probeert mee te volgen met de ogen.

Tip 2: Automatiseren van teksten.

Laat de tekst voorlezen. Het kind leest hardop mee. Drijf het tempo dagelijks op. Herneem dezelfde tekst een hele week lang.

8.2 Compenseren

8.2.1 Tips voor ouders, leerkrachten en begeleiders

Tip 1: Letters typen en horen wat je typt.

Laat in de beginfase elke letter die het kind typt voorlezen door Sprint. Laat de letter(s) die het kind oefent op de nagel schrijven.

Tip 2: Preteaching vreemde talen.

Start enkele maanden voor het kind of de jongere de vreemde taal op school zal leren. Gebruik eenvoudige verhaaltjes of werk met de eerste lessen van de leer methode.

Laat eerst de tekst voorlezen waarbij Sprint de woorden of zinnen met kleur aanduidt. Laat het kind eerst alleen volgen en daarna ook nazeggen.

Eerst woord per woord. En dan zin per zin.

Laat hierna Sprint de tekst lezen tot het kind het tempo meevolgt.

Tip 3: Preteaching lezen en wereldoriëntatie.

Laat leesteksten of teksten die in de klas aan bod komen vooraf voorlezen.

Zo kunnen leerlingen succeservaringen opdoen. Je verlengt bovendien de instructietijd.

Tip 4: Toetsen en examens.

Indien een leerling heel moeizaam leest, laat toetsen en examens voorlezen door Sprint. Gebruik een hoofdtelefoon. Zo is dit niet storend voor de rest van de klas.

8.2.2 Tips voor jongeren en ouders

Tip 1: Huiswerk en lessen.

Lessen voorlezen.

Concentreer je op het luisteren.

Breng tekststructuur aan. Markeer kernwoorden en de grote ideeën.

Tip 2: Typen en beluisteren.

Typ de kernwoorden of korte stukjes tekst. Laat ze dan voorlezen. Het typen kan ook helpen om beter te onthouden.

Hoofdstuk 9 - Tips voor studenten en volwassenen

9.1 Studeren

Tip 1: Beluisteren.

Laat teksten die je moet studeren voorlezen.

Beluister de tekst enkele malen. Probeer uit welke snelheid van lezen goed is voor jou.

Vraag aan je leerkracht of docent of je de cursus in Word kan krijgen.

Indien dat niet kan scan dan teksten of handboeken in.

Tip 2: Markeren en samenvatten.

Markeer titels met eenzelfde kleur: hoofdstuktitels, alineatitels.

Markeer besluiten of definities in een andere kleur.

Kleur eventueel de inhoud volgens een systeem.

Vb.: Nieuwe begrippen, namen, data = geel = geheugenwerk

Definities van begrippen, uitleg bij begrippen, namen en data = groen = kernuitleg

Eigenschappen, kenmerken, antwoorden op de vraag hoe? = rood

Voorbeelden = blauw

Laat Sprint samenvatten. Je krijgt nu een tekst waarin alleen het gemarkeerde staat.

Laat opnieuw voorlezen. Studeer! Controleer!

9.2 Lezen

Tip 1: Voorlezen en lettertype.

Probeer uit welk lettertype jij het makkelijkst leest (Arial, Comic, Times New Roman...). Vergroot indien nodig. Lees zo je tekst en volg mee. Laat in kleur aanduiden wat Sprint leest. Laat steeds sneller voorlezen. Vergroot zo je leesvaardigheid.

Tip 2: Krant lezen.

Abonneer je op de digitale versie van een krant. Laat Sprint dan voorlezen.

Tip 3: Mail en internet.

Laat e-mail en tekst van websites voorlezen door Sprint. Probeer uit welke leessnelheid je het beste ligt. De leessnelheid regel je in het programma Sprint of in Word. Die leessnelheid hoor je dan ook als je Sprint bij het lezen van mail of internetpagina's gebruikt.

9.3 Schrijven

Tip 1: Fouten vermijden.

Als je een e-mail stuurt, tik dan eerst je tekst in Word. Gebruik spellingcontrole. Laat dan je tekst voorlezen door Sprint. Zo hoor je nog een aantal fouten. Schakel de functie 'homofonen' in ter controle. Verbeter, kopieer en plak de tekst in je mailbericht.

Tip 2: Woordvoorspelling Skippy(enkel voorzien in Sprint Plus).

Vooraf handig als je vaak twijfelt aan hoe je woorden schrijft. Ook als je traag typt. Je tikt enkele letters en Sprint voorspelt wat je wil typen. Je klikt het woord aan dat je wil. Zo moet je minder toetsen aanslaan. Bovendien ben je zeker dat het woord juist gespeld is.

Hoe werkt woordvoorspelling?

Je typt een letter.

Er verschijnt een lijst van (bijvoorbeeld) tien woorden.

Deze tien woorden beginnen met die letter.

In de lijst staan woorden waarvan de kans groot is dat je deze wil typen.

Een voorbeeld:

Je wil het woord 'onmiddellijk' juist typen.

Na het typen van de 'o' geeft het programma woorden zoals 'ook' en 'omdat' in de lijst.

Na het intypen van de derde letter 'onm' geeft de woordvoorspelling ook 'onmiddellijk' in de lijst.

Met nog één toetsaanslag staat het volledige woord juist op je scherm.

Met vier aanslagen krijg je dus 'onmiddellijk' correct gespeld op het scherm. Het voorspellen gaat zeer snel.

Het programma kan woorden die je vaak gebruikt onthouden en zal die sneller voorspellen.

Natuurlijk moet je de eerste letters wel juist typen. Begin je met 'ko' als je 'computer' wil typen, dan helpt woordvoorspelling niet.

Minder geschikt als je heel moeizaam leest. Voordat je kiest moet je de woordenlijst immers lezen.

Appendix

Klinkers en tweeklanken

Symbol	Transcriptie	Zoals in:
A	'pAk	pak
a	'pars	paars
E	'pEt	pet
e	'vel	veel
l	'plt	pit
i	'pit	Piet
O	'pÖt	pot
o	'pot	poot
u	'vut	voet
\$	'd\$	de
y	vyr	vuur
^	p^t	put
e+	'be+k	beuk
E&l	'hE&l	hij
^&y	't^&yn	tuin
A&u	'vrA&u	vrouw
E:	Pri.'mE:r	primaïr
A%~	A%~.gA.Z\$. 'mEnt	engagement

E%~	LE%~.Z\$. 'ri	lingerie
O%~	bO%~.'bO%~	bonbon
E+%~	PAR.'fE+%~	parfum
E+	E+.vr\$	oeuvre

Medeklinkers

Symbol	Transcriptie	Zoals in:
p	'pot	poot
b	'bot	boot
t	'tun	toen
d	'dun	doen
k	'zAk	zak
f	'fits	fiets
v	'vel	veel
s	'sAp	sap
z	'zAp	zap
S	'Sal	sjaal
Z	Zur.'nal	journaal
x	'lAx	lach
G	'Gut	goed
g	'zAg.duk	zakdoek
w	'niw	nieuw
l	'lAx	lach
r	'rot	rood
j	'jot	jood
h	'hut	hoed
m	'mut	moed
n	'nit	niet

nK	'bAnK	bang
n~	'bAn~o	banjo
? (glottal stop)	G\$'?ar.z\$lt	geaarzeld

A

Achtergrondkleur 16
Alinea's 11
Alles selecteren 19
alternatieve 32
Alternatieve tekstknop 32

B

Beeld 19
Bestanden op stick opslaan 9

C

Converteren 21

D

Doelgroep 3

E

E-mail 20

F

figuurknop 33
Functie op het hele document toepassen 34
Functieknoppen 28

G

Grote knoppen 21

H

Handleiding 5

Homofonen 13

Aanduiden in tekst 25
Homofonen toevoegen 24

I

In alle programma's spreken tijdens typen 18
Installeren 5
Instellingen 23, 28
Internet 20

K

Klanklezen 11
Klik en lees 12, 15, 27
Klinkers en tweeklanken 41
Korte handleiding 11

L

Lees de tekst volledig 11, 27
Lees rest van de tekst 11, 27
Lees volgende 11
Lees vorige 11
Lees vorige, huidige, volgende 11, 27
Leeseenheid 11
Leessnelheid 17, 20
Leestaal 17
Lettergrepen 11
Lezen met Sprint 15
Licenties 5

M

Medeklinkers 42

Meevolgen tijdens lezen 16
MP3-opnames 21

O

OCR 20

P

Pauze stussen woorden of zinnen 18
Pauzeer spraak 27
Pauzeer voorlezen 12
PDF 34
PDF-documenten invullen 29

R

RTF-bestanden 21

S

Scannen 20
Snelheid 12
Spellen 11
Spraak 26, 31
Spraakinstellingen 17, 28
Spreken tijdens typen 18
Sprint en dyslectische kinderen 37
Sprint PDF 27
 Achtergrond printen 35
 Alternatieve tekstknop 32
 Alternatieve tekstknop ongedaan maken 32
 Beveiligingsvenster 35
 Bewerkingen in een PDF-document zien 35
 Bladerfunctie 28

Figuurfunctie ongedaan maken 33
Figuurknop 33
Functieknoppen 28, 31
Instellingen 28
Klik en lees 27
Lees de tekst volledig 27
Lees rest van de tekst 27
Lees vorige, huidige, volgende 27
Menubalk 36
Negeerknop 31
Niet printen 35
Pagina links draaien 29
Pagina rechts draaien 29
Pauzeer spraak 27
PDF-document beveiligen 35
PDF-documenten invullen 29
PDF-documenten lezen 27
Printbeveiliging aanpassen 35
Spraakinstellingen 28
Sprint Secure PDF 35
SSP-bestand 35
Stop spraak 27
Taalknoppen 28
Taalvakken 28, 33
Volgorde aanpassen 32
Volgordeknop 31
Volgordeknop ongedaan maken 32
Volledig printen 35
Sprint starten 5
Sprint voor gevorderden 23
Sprinter 19
Sprinto 7

Sprinto afsluiten 10
Sprinto icoon 8
Sprinto starten 7
SSP 35
Stop spraak 27
Stop voorlezen 12
Synthese 11
Systeemvereisten 3

T

Taal
 Veranderen van taal 17
Taalfunctie ongedaan maken 34
Taalknop 17
Taalknoppen 17, 28
Taalvakken 28, 33
Tekst als geluidsbestand opslaan 25, 31
Test spraak 17
Tips voor studenten en volwassenen 39
TXT-bestanden 21

U

Uitspraakwoordenboek
 Uitspraak aanpassen 23
 Woordenboeken aanpassen 23

V

Veranderen van taal 17
Volgorde 32
Volume 17
Voorgrondkleur 16

Voorleestaal 20
Voorlezen tijdens typen 18

W

Werkbalk 11
Werkbalk in Word 5, 11
Woorden 11
Word
 Achtergrondkleur 16
 Document converteren naar een RTF- of TXT-document 21
 Meevolgen aan- of uitschakelen 16
 Meevolgen tijdens lezen 16
 Voorgrondkleur 16
 Werkbalk 5, 11
Word documenten converteren naar RTF of TXT 21

Z

Zinnen 11
zwevende werkbalk 8